

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering
van de handhaving
van de oude
Gereformeerde beginselen

Meditatie Ambtelijke praktijk

Kerkelijk actueel

Voor de jeugd Sprekend verleden

Licht over de prediking

“De prediker zocht aangename woorden uit te vinden en het geschrevene is recht, woorden der waarheid. De woorden der wijzen zijn gelijk prikkelen en nagelen, diep ingeslagen van de meester der verzamelingen, welke gegeven zijn van de enige Herder” (Prediker 12:10,11)

De Prediker zocht naar aangename woorden te spreken. Hij trachtte het Woord te doen landen bij de hoorders. Dat wordt door predikers na hem ook getracht. Met het gevolg dat men soms naar de mond van Jeruzalem spreekt. We willen niemand pijn doen, iedereen ontzien en zelf buiten kritiek blijven!

Dat deed de Prediker niet. Wel aangename woorden, maar tegelijk eerlijk en waar. Het zijn woorden der wáárheid, het zijn rechte woorden. Deze beide lijnen sluiten elkaar niet uit. Gods Woord is aangenaam; de Heere Jezus sprak aangename woorden. De mensen hoorden Hem gaarne. Zeker voor Gods kinderen is Gods Woord liefelijk en heilzaam. Waar wordt zulk een heerlijk testament geopend? Waar vinden we zulke krachtige medicijnen tegen de ergste kwalen? Hebt U reeds ontdekt dat Gods Woord aangenaam is? Het evangelie van Jezus Christus streelt het ontdekte hart en verbindt de gewonde ziel. Het is als waterstromen op een dorstige akker. Het is het hoogste vermaak voor Gods kinderen. Zoals Paulus een vermaak had in de wet Gods.

Dan geldt ook, dat hetzelfde Woord zo wáár is. Het draait er niet om heen, maar het zegt eerlijk hoe het staat. U wordt eerlijk behandeld. Zonde is zonde en genade is genade. Gods Woord is volkomen betrouwbaar. Zo leert Gods volk dit Woord kennen. Van nature geen smaak in het Woord hebbend, leeft de natuurlijke mens met leugen en bedrog. Er is een leugen in zijn rechterhand. Heilzame prediker, die het Woord der waarheid zo snijdt. En als dan het geschrevene recht is en het volle recht Gods bevat, dan blijkt dat God in Christus een weg ter ontkoming heeft uitgedacht. Genade naar recht, vanwege betaling met de prijs van Zijn bloed.

De grootse Prediker heeft zo het Woord gebracht. Eerlijk en vlijmscherp, tegelijk vertroostend en hoopvol. Ruk waarheid en liefelijkheid niet uit elkaar. Dan worden we eenzijdig. Zeker, er moet een wonder met u gebeuren om deze Prediker te verstaan. Want velen onzer laten het Woord Gods langs zich heendrijven; het raakt hen niet. De aangenaamheid van Christus en de waarheid van Mozes worden niet gevoeld!

De woorden der wijzen worden ook genoemd prikkels en nagels. Gods Woord kabbelt maar niet rustig voort. Men wordt geprikkeld, soms zelfs geïrriteerd en geraakt. Kohlbrugge zei dat Gods Woord haakjes heeft, die wonden en pijn doen. Uw pijlen zijn scherp, zo roept de dichter uit. Deze typering ziet op het ontdekkend karakter van het Woord. Uw schuld wordt blootgelegd, uw zonden komen openbaar. Er komt een hartelijk leedwezen en

er ontstaat berouw vanwege uw inwonend verderf. Die nagels worden diep ingeslagen. Wat denkt u van een bergbeklimmer die een pin in de bergwand inslaat, waaraan hij straks zijn veiligheid ontleent, als hij zweeft boven de duizelingwekkende diepte? Hij slaat de nagel diep in! Het woord heeft diepgang. Dan hebt u veiligheid. Dat heeft het fundament.

Schrik maar niet. Het is een wijze hand, die de hamer hanteert. Het is de enige Herder. Daaronder mogen we de Heere Jezus Zelf verstaan. De enige Herder! Hij Zelf is het Woord, dat vlees geworden is. De woorden der wijzen vinden in Hem hun diepste vervulling. Klaag dan niet over de prikkels van het Woord, die u soms pijn doen. Hij werd aan het kruis genageld en gespijkerd. Deze nagelen waren in feite de scherpe prikkels van het Woord Gods, dat recht is. Daaronder werd Hij als door een tweesnijdend scherp zwaard getroffen. Hij vond de dood vanwege de diepte van de oordelen Gods. Hij moest vallen onder de woorden der waarheid. Omdat de Heere Jezus dodelijke wonden, tot in Zijn ziel toe, vond onder de hamer van het Woord, daarom is de diepgang van Gods Woord in het hart der Zijnen niet dodelijk. Het zijn de diepten van de grondeloze barmhartigheid.

Hoe nodig is het deze diepgang te kennen. Omdat de nagels van Golgotha diep ingeslagen werden, daarom moet de kerk niet in oppervlakkigheid leven. Gods werk, in ontdekking alsook in vernieuwing, vraagt diepgang, omdat Christus diepgaand werd geleid. Nu kan de zwakke en hulpeloze mens veilig gaan over de huiveringwekkende diepten van oordeel en vloek, veiligheid en vastheid vindend in het betrouwbare werk Gods.

Daarom de enige Herder! Kennen wij Hem? Bedenk wel, dat Hij de enige is. Er is buiten Hem niets en niemand. Hebt U Christus gezien achter dat Woord? Ook al is het scherp en diepgaand, het komt van Hem en daarom is het heilzaam. Hij leidt Zijn kudde door Zijn Woord.

Tenslotte de waarschuwing: Wat boven dezelve is, mijn zoon: wees gewaarschuwd. Er is veel buiten en boven Christus. Wees gewaarschuwd. Het is vleselijke wijsheid. U komt er eeuwig mee om. U stort eens in de diepste ravijnen van angst en wanhoop. Laat deze Herder u aanspreken en zalig maken. Hij leidt Zijn schapen zo, dat elk hunner in het zalig oord van Sion haast voor God zal verschijnen.

P. Roos

Wij ver- wachten die grote dag met een groot verlangen

Je kent Guido de Bres toch wel? Hij is de opsteller van de Nederlandse Geloofsbelijdenis. Deze belijdenis staat achterin je psalmboek. Het laatste artikel van die belijdenis gaat over de oordeelsdag. En dan eindigt Guido dat artikel met de woorden: 'Wij verwachten die grote dag met een groot verlangen'. Dat was geen grootspraak, maar dat heeft Guido zelf ook zo mogen beleven. Op 31 mei 1567 werd hij door de Roomse Inquisitie opgehangen. Een aantal weken voor zijn marteldood schreef hij in een brief aan zijn vrouw, Catharina Ramon: "Ik ben blij, ja, mijn hart is vrolijk. In al mijn verdriet ontbreekt mij niets. De Heere sterkt mij op een ongelooflijke manier en ik voel mij daarom meer tevreden dan de vijanden van het Evangelie. Ik slaap beter dan zij! En al lig ik in het meest ondraaglijke hol, dat men denken kan, al ontvang ik haast geen lucht en geen licht, al ben ik dan met zware ijzers aan handen en voeten geboeid, al lijd ik daardoor de ergste pijn, toch laat mijn God niet na Zijn belofte te houden en mijn hart te troosten." De geschiedenis van Daniël in de leeuwenkuil laat ons niet alleen zien hoe het met Gods vijanden zal aflopen, maar is ook een troostrijke belofte voor al Gods kinderen.

Dit is het laatste stukje dat ik over Daniël zal schrijven. Met hoofdstuk 6 eindigt het historische deel van het boek. En met hoofdstuk 7 begint het apocalyptische gedeelte. Daarin staan allerlei profetieën en visioenen over de eindtijd en de oordeelsdag. Het lijkt veel op het boek Openbaringen. Maar daar ga ik niet over schrijven.

In de laatste verzen van hoofdstuk 6 is koning Darius aan het woord. Helaas geldt van hem hetzelfde als van koning Nebukadnezar. Van hem lezen we mooie woorden in Daniël 2-4. Ik ga nu niet herhalen wat ik toen allemaal heb geschreven. Ook van koning Darius lezen we nu zulke dingen. Maar helaas, net als bij Nebukadnezar heeft het ook bij hem ontbroken aan echte bekering. Maar ondanks dat het slechts lippentaal is, zijn het wel ware woorden die hij spreekt. Want het is toch waar dat de Heere de levende God is? En dat Hij verlost en redt?

De verlossing van Daniël uit de leeuwenkuil is een voorbeeld van de verlossing van alle kinderen van God. De duivel is immers net als een briesende leeuw, die zoekt wie hij kan verslinden. En dat geldt ook van de wereld en het eigen zondige bestaan. Ze worden door de Catechismus 'doodvijanden' genoemd. Maar van deze geschiedenis kunnen we leren dat de Heere Jezus straks de mullen van alle leeuwen voorgoed zal sluiten. Net zoals de vijanden van Daniël de leeuwenkuil ingingen, zo zullen al Gods vijanden straks vergaan. Dan is Gods Kerk voorgoed van ze verlost.

Jongelui, wij gaan de grote oordeelsdag tegemoet. Jullie en ik zullen eenmaal voor de hemelse Rechter staan. Kan dat? In onszelf niet. Dan is het verloren. Maar als we tijdens ons leven Gods genade hebben leren kennen. Als we de Rechter hebben leren kennen als onze Redder. Als we geleerd hebben bij de Heere Jezus te schuilen. Ja, dan kan het. Hoewel dat natuurlijk niet wil zeggen dat je dan fluitend naar die dag toeleeft. Ik denk dat het vaak is, zoals we lezen in psalm 2: 'Verheugt u met beving'. Ja inderdaad, zo zal een kind van God wel aan de toekomst denken. Met schrik. En toch ook wel met blijdschap.

Die twee emoties kunnen soms heel dichtbij elkaar liggen. Denk maar eens aan een man die een bergwandeling maakt. Hij loopt over een klein paadje, langs de rand van een ravijn. Plotseling glijdt hij uit en stort naar beneden! Maar in zijn val kan hij zich nog net aan een struik vastgrijpen. En heel langzaam, centimeter voor centimeter, klautert hij naar een veilige plaats. Gewond en geschaafd. En als hij weer op het pad is, dan gaat hij eerst een poosje zitten huilen. Zo geschrokken is hij! En tegelijkertijd ook onuitsprekelijk blij. Want hij leeft nog!

Welnu, zo iets bedoelt psalm 2: *Verheugt u met beving*. Een kind van God heeft aan de rand van zijn verderf gestaan! Hij heeft zichzelf leren kennen als iemand die zou moeten omkomen. Maar die dankzij Gods genade gered is. En zo gaan Gods kinderen de gerichtsdag tegemoet. Met beving. En met vreugde. En... soms zelfs ook met verlangen. Zoals Guido de Bres dat schrijft in artikel 37 van de Nederlandse Geloofsbelijdenis: *Wij verwachten die grote dag met een groot verlangen...*

Ik ga mijn bijdragen over Daniël afsluiten. Ik wil jullie als laatste graag meegeven wat John Bunyan schrijft in het slot van 'De Christen- en Christinnereis naar de eeuwigheid'. Daar vertelt hij hoe Christiana (de vrouw van Christen) de hemel binnengaat. Met allerlei beelden probeert Bunyan iets van de eeuwige heerlijkheid te laten zien. En dan besluit hij met de woorden, en daarmee eindig ik: *'Als je meer wil weten over dit hemelse vaderland, dan vraag ik je om heilig te leven en het zelf te gaan bezien'*.

M.A. Kempeneers
makempeneers@kliksafe.nl

Daniël 6:27-28
De God van Daniël
(...) is de levende
God (...) Hij heeft
Daniël uit het
geweld der leeuwen
verlost.

Hart, oog, ja heel het leven dienen gericht te zijn op Golgotha. Mag dit zo zijn, dan heeft de gekruisigde, sprekende Jezus Christus ons leven en vanzelf blijkt dit in de prediking. Maar laat er niet gezwegen worden over de gang van Jezus naar de kruisheuvel. Tot driemaal toe zei Jezus wat er ging gebeuren. Wat men met Hem zou doen. De discipelkring stond daar niet buiten. Jezus sprak van verraad, van het zich ergeren aan Hem. Het vluchten bij Jezus vandaan. Zelfs het verloochenen van Hem. Desondanks bleef Hij de getrouwe Zaligmaker. Welk een liefde. Aan Zijn werk, Zijn Zelfofferande, Zijn getrouwheid, is het kennen van het leven, de bestendiging en het voltooiing van het geestelijk leven te danken.

Volharding

Hoe wordt ons dit ook voorgehouden in de Dordtse Leerregels. Elke dienaar die daarbij leeft, het daarvan moet hebben en zelfs ontvangt, kan er in de bediening niet van zwijgen. Daarbij is de volharding betrokken. Terecht wijzen de Leerregels op de zekerheid, zelfs de verzekerdheid van de volharding. Het is ontleend aan de woorden van God, de woorden van de Opperherder. Ik geef Mijn schapen het eeuwige leven, en zij zullen niet verloren gaan in der eeuwigheid, en niemand zal dezelve uit Mijn hand rukken. Mijn Vader, Die ze mij gegeven heeft, is meerder dan allen, en niemand kan ze rukken uit de hand van Mijn Vader (Joh. 10: 28 en 29). Daar horen vanzelf de lammeren ook bij. Laat het niet vergeten worden. Nu moeten we nagaan hoe de reacties zijn op de eeuwige trouw van de Heere. Met nadruk wordt in art. 12 gezegd: de verzekerdheid van de volharding, maakt de ware, oprechte gelovigen niet hovaardig of hoogmoedig en vleselijk zorgeloos.

Volharding en wat ermee samenhangt

DL V art. 13

Dit is wel zo gesteld en beleden omdat tegen de leer van de volharding grote bezwaren zijn ingebracht. Men zag en ziet voorbij dat bij de Heere werken en eisen samengaan. De Heere Jezus heeft beleden, bijzonder met betrekking tot de laatste periode van de wereld: maar wie volharden zal tot het einde, die zal zalig worden. Matth. 24:13. Hoogmoed en zorgeloosheid zijn werken van de mens. Hoe je het ook ziet of waar je het ook in ziet. Gaat het over de werkelijkheid, dan staat er in de verwerping der dwalingen V art. 6 dat zij die zo leven betonen dat zij de kracht der Goddelijke genade en de werking van de inwooning van de Heilige Geest niet kennen. Zij hebben er zelfs geen verstand van. Dit komt ook voor in de kerk. Maar er is meer.

Zonde

Gods Woord wijst ook op zondigen. In Prediker 7 staat: Voorwaar er is geen mens rechtvaardig op aarde die goed doet en niet zondigt. Jakobus schrijft: wij struikelen allen in vele (Jakobus 3:2). Het Woord van de Heere houdt ons stil bij de erfzonde en de dadelijke zonden. Zonden van gedachten, woorden en werken. Het is niet slechts een mededeling of een doorgeven. Het doel ervan mag bekend zijn. De bezoldiging, het loon van de zonde is de dood (Rom. 7:23). Voor niemand uitgesloten, want ieder draagt de zondaarsnaam. Nu weten we ook dat er verschil is tussen openbare en verborgen zonden. Zonden die erg, ontzettend zijn, met vele gevolgen, maar ook onopvallende zonden. Er zijn zelfs geringe zonden. Maar we dienen ons er van bewust te zijn: zonde is zonde en zonde is overtreding. Beide staan niet los van schuld. Het is geen geringe zaak dat de Wet des Heeren er is en die is er, blijvend. We worden er steeds op gewezen wat het houden, het onderhouden van Gods geboden brengt en waartoe de overtreding leidt. Wat we kunnen lezen in de zondagen 34- 44 van de Catechismus is niet van een bepaalde tijd. Al naar gelang de tijdsituatie is men de geboden, de verklaring ervan, gaan bekij-

ken, bijstellen of veranderen. Wijziging of aanpassing is zelfs aan de orde van de dag. Hoe wordt er omgegaan met de Wet, met de geboden van de Heere. Er geheel bij leven en er naar leven kan geïnterpreteerd worden als starheid of liefdeloosheid ten opzichte van de mens. De naaste behoort wat levensruimte te hebben. Ook op de zondag. Maar een christen staat niet een gevangenisleven voor, bijzonder op zondag, maar wel een leven gebonden aan normen en waarden door de Heere gesteld en gegeven. Zeker, God de Heere heeft aan de zondag de kerkdienst verbonden, maar ook gegeven rust en een stuk gezinscontact. Dat is niet overbodig in onze hectische tijd. In plaats van rustperiodes nemen de rusteloosheid en de gespannenheid toe. Het nalaten wat de Heere geboden heeft is ook zonde. Het voorbijzien aan wat de Heere beoogt met Zijn gave is schuld.

Oprichting

Gods kinderen kunnen het spoor van de wereld gaan. Maar wat lezen we in art. 13? Dat de Heere van de afwijking weder opricht. Gods kinderen kunnen vallen. Gelijk vallen in het paradijs niet uitgesloten was, zo kan het ook nu plaatsvinden. Zelfs een buitengewoon ernstige zonde kan er zijn. Gods Woord houdt ons stil bij verschillende personen. Hoe men kwam tot zondigen en de gevolgen ervan. Bijzonder in het Oude Testament lezen we levenssituaties. Was het in de nieuw-testamentische periode anders? Beslist niet. Al worden niet veel namen genoemd, maar daden blijven niet onvermeld. Het Nieuwe Testament heeft een ander doel. Dit brengt geen vermindering van zondekennis met zich mee, maar het houdt in het benadrukken van de getrouwheid en onveranderlijkheid van de Heere in en door de Heere Jezus en Zijn werk en het leven van de heiliging. Alhoewel dit onder het Oude Testament al gekend en gezien werd. We zingen er ook van in de Psalmen. Hoe is het mogelijk dat een Simon, een David, een Salomo niet verstoten zijn? De roomsen en de remonstranten gaan

uit van de afval der heiligen. Een mens kan zich uit de genadestaat zondigen. Dan is men niet langer een kind van God. Men zegt dan dat de leer die dit uitsluit lichtzinnigheid en zorgeloosheid bevordert. Wanneer we Gods Woord ongelezen laten, dan hebben we geen weerwoord. De handhaving van de genadestaat ligt vast in Gods welbehagen, is verzegeld door het werk van Jezus Christus aan het kruis en in Zijn voorbede in de hemel. Daar is vanzelf bij betrokken het woord van Jezus tot Simon. Simon, ziet de satan heeft ulieden zeer begeerd om te ziften als de tarwe. Maar Ik heb voor u gebeden dat uw geloof niet ophoude, en gij, als gij eens bekeerd zult zijn, zo versterk uw broeders. Wat Jezus sprak, heeft ook voor ons betekenis. De satan gaat ook nu rond en hij heeft het bijzonder gemunt op voorgangers. In het Woord staat dat hij als een brullende leeuw omgaat, zoekende wien hij zou mogen verslinden. Men kan terecht komen op de zeef, en satan wil ziften. Echter het werk, het leven van de Geest, gaat niet ten onder. Het blijft. Wat Jezus verder tot Petrus sprak, mogen we niet overslaan. En gij, als gij eens bekeerd zult zijn, zo versterk uw broeders (Lukas 22:32). Petrus was reeds bekeerd tot de Heere en geloofde in Hem van harte. Het geloof in eigendunk, in eigen kracht, het leven bij eigen denken en kunnen, moest wijken en zo daar niet meer uit leven. Dit zou vrucht laten zien in zijn houding en spreken. Geen zelfverheffing meer, maar broedersterking. We worden erop gewezen in de brieven van Petrus. Welk een pastorale, herderlijke woorden kunnen we lezen. Opvallend is dat het Griekse woord voor versterken door Petrus tweemaal in zijn brieven wordt gebruikt. Het gebruikte woord vastigheid, wat we tegenkomen, is ervan afgeleid, 2 Petrus 3:18. De dagelijkse bekering laat zien: de meeste onder u is aller dienaar. Die beleving werd de lust van Petrus om en voor Christus. Om Gods wil en zo voor God. Willen predikanten slaven van de Heere zijn? Onze tijd heeft slaven nodig. In dienst genomen door de Heere en op de leerschool van de Heere. De Heere wil door woorden of daden leiden tot inkeer, afkeer en terugkeer. De gelijkenis van de verloren zoon is daar een beeld van. De getrouwe Herder en het afgedwaalde schaap worden weer één en het leven met de kudde is er weer. Maar die genadedaad van de Heere raakt heel diep. Er komt zonde- en schuldbeleving. Boete, berouw, moeten bekend zijn. Gods Woord houdt het

ons voor. Ook in de Psalmen. Het uitzien naar en zo het leven te kennen van de waarachtige bekering. De hernieuwde beleving ervan. Wat men zou willen, gebeurt. Van vallen, van afwijken komt het tot herstelling, gemeenschap. Men blijft wie men door Gods genade eenmaal werd. Die wetenschap, die ervaring, maakt niet lijdelijk. De zekerheid, de verzekerdheid van de volharding werkt stilheid, aanbidding en verbinding. Trouwens de werking van Gods Geest maakt geen lijdelijke, zorgeloze mensen. De Heere kweekt ze niet.

Gods Aangezicht

Wat in artikel 13 staat treft de christen. Hij leeft erbij. Hij weet ervan. Er wordt in het artikel gewezen op het Aangezicht des Heeren. Die uitdrukking is ontleend aan de Heilige Schrift. Zeer sprekend is de vraag van de Heere aan Mozes: zou Mijn aangezicht moeten medegaan om u gerust te stellen? (Ex. 33:14). Een mensvormige uitdrukking van de Heere aan ons, voor ons. Een kloppend hart. Een gedurig denken aan. Een vriendelijk oog, een luisterend oor, een sprekende mond. Een leidende, bewarende, helpende hand. Een meegaande voet. Het heeft betrekking op geheel Zijn Persoon. De Ik ben, die Ik ben! Dat is de betekenis. Zo is de Heere de eeuwen door. Nu spreekt het artikel van de aanschouwing van het verzoende Aangezicht des Heeren en de verberging ervan. Welk een belijdenis is het een verzoend God te kennen. Denk aan Jakob. Hij beleed: Ik heb God gezien van aangezicht tot aangezicht en mijn ziel is gered geweest (Genesis 32:30). Hizkia's belijdenis zegt veel (Jes. 38) en niet te vergeten diverse Psalmen. We zingen: Uw aangezicht in gunst tot mij gewend, schenkt mij in 't

kort verzadiging van vreugde (Ps. 16:6 ber.). Ook Psalm 97 vers 7. Ook in de Aäronietische zegen horen we dit elke zondag. Terecht is gezegd: de aanschouwing, de genieting van Gods verzoende Aangezicht is zoeter dan het leven. Het is iets van het toekomstige hemelleven, het eeuwig zalig leven. Hoe mag dit getekend en gehoord worden door de prediking en klinken in het Psalmgezag. Maar er staat ook dit dat de verberging van Gods aangezicht bitterder is dan de dood. Bijzonder in de Psalmen wordt er gesproken over de verberging van 's Heeren Aangezicht. Wat zijn de Psalmen van betekenis. De geestelijke kennis en ervaring komen we tegen. Zo ook de kennis en waarneming van 's Heeren Aangezicht. Denk aan Psalm 27. Gij zegt: zoekt Mijn aangezicht; ik zoek Uw aangezicht, o HEERE (vs. 8). Vers 9 laat het smeekgebed horen. Verberg Uw aangezicht niet voor mij. En in Psalm 30 wordt beleden: toen Gij Uw aangezicht verborgt, werd ik verschrikt. Dit is een heel gebeuren met ernstige gevolgen. Niets wordt gezien en gemerkt van 's Heeren tegenwoordigheid, Zijn gunst en nabijheid. Dit doet heel veel in het leven. Het laat het leven niet koud of onverschillig. Is het zo, dan vindt men zijn leven in Psalm 63. Keer weder, HEERE, tot hoelange? En het berouwe U over Uw knechten. Verzadig ons in den morgenstond. Ps. 90:13 en 14. Het is niet te sterk wat we lezen: de verberging van 's Heeren Aangezicht is bitterder dan de dood. Maar Gode zij dank, de aanschouwing van Gods verzoende Aangezicht in en door Christus is zoeter dan het leven. Welk een geestelijke kennis en inzicht hadden de opstellers. Geheiligde wetenschap. Die wetenschap doet veel.

M.C. Tanis

Van de redactie

Fam. Ds. M. Vlietstra

Mw. Vlietstra heeft enige tijd geleden haar heup gebroken. Ds. en mevr. Vlietstra mogen weer samen zijn in hun woning. De Heere gedenke hen aan de avond van hun leven. We geven u dit door omdat ds. Vlietstra lange tijd deel heeft uitgemaakt van ons bestuur.

AvH

Verschijsning volgende nr.

Het volgende nummer zal verschijnen over twee weken D.V. dinsdag 17 november 2015. Kopij graag binnen donderdag 5 november.

DODIGHEID

Met deze term wordt de dorre en lusteloze gesteldheid van Gods kinderen aangeduid, als deze beroofd zijn van de levendige bediening van Gods Geest. Een tekst die hiermee in verband staat, is: Jesaja 63:17; daar lezen we: “Heere, waarom doet Gij ons van Uw wegen dwalen; waarom verstokt Gij ons hart, dat wij U niet vrezen?”

In meerdere psalmen vinden we tekenen beschreven van geestelijke gevoelloosheid. Denk maar aan psalmen als 63, 119, 143. De zeventuizend uit Elia's dagen bevonden zich waarschijnlijk ook in een versufte en sukkelende gestalte. De bruid uit het Hooglied gevoelde geen levendige liefde, toen zij haar Bruidegom buiten de deur hield (5:1v).

Er is dan geen sprake van diepgaande indrukken van vreugde en droefheid, van ernst en ijver; het leven ligt machteloos neer als in een winterse kille wurggreep, waar de zon daar wel over klagen kan, maar waaraan hij niet ontkomen kan.

Het geloof is in zulke tijden gemengd met veel ongeloof, de liefde is vermagerd door wereldzin, de ijver is vervallen tot luiheid, het gevoel is afgestompt tot ongevoeligheid.

Jaren geleden verscheen hierover een werkje van de hand van Guiljemus Saldenus: De weg van troost. U vindt hierin duidelijke beschrijvingen en typering van de kwaal van dorheid en doodsheid. Ik las het onlangs nog eens door. Veel geestelijke wijsheid!

Enkele opvallende zaken wil ik u doorgeven. Saldenus gaat pastoraal om met diegenen die gekweld worden door deze moeiten. Hij toont zich een geestelijke heelmeeester, die diepe inzichten ontwikkelt in het innerlijke leven. We zouden soms kunnen spreken van een wijs en begenadigd psycholoog. Geestelijke kwalen hangen immers ook altijd samen met onze psyche.

Verder zien we dat hij erop uit is om de lezers te troosten. Geen harde taal, waarmee mensen worden afgeschrikt; ook geen afsnijdende bejegening, waardoor zijn lezers de moed zouden verliezen. Hij probeert allen die zo gesteld zijn, “binnen boord” te houden. Hij neemt hen zelden iets af, maar voert allerlei redenen aan om hen juist te bemoedigen. Daarin gaat hij heel ver. Welke vragen men hem ook stelt vanuit deze benauwde omstandigheden, hij weet hen altijd weer duidelijk te maken dat genade kan samengaan met al deze kwalijke gestalten.

Dat is leerzaam voor Gods dienaren. Hoe gaan wij om met de worstelaars en de kleinmoedigen? Afsnijdende methoden zijn gewenst en dus niet verkeerd, als zij de mensen maar heen drijven tot Gods genade in Christus. Geen duimstok, waarmee de mensen duidelijk gemaakt wordt wat zij allemaal nog missen. De grondstructuur van zijn behandeling komt er op neer dat hij stelt: als u gevoelig bent over uw ongevoeligheid, dan is dat juist een teken dat u genade kent. De ongevoeligheid, als deze samengaat met de klacht over uw dorheid, behoeft u niet te verschrikken, want ook onder die omstandigheden kunt u getroost zijn. U vindt dit bij meerdere oude schrijvers. Niet ieder is als van der Groe, die soms krasse woorden gebruikte om mensen uit te drijven uit hun ongestalten. Er zijn ook mannen als Brakel geweest. En het blijkt in de geschiedenis, dat

de een de ander aanvult. Je zou hier kunnen denken aan Ahimaaz en Cushi, die beide als boodschapper naar David gingen om hem het verloop van de strijd mee te delen. Dat was een hachelijke onderneming, want Davids zoon was immers ook gesneuveld. Ahimaaz schijnt gevoeliger te zijn geweest voor het feit van Absaloms dood. Hij beseft wat dat voor de koning betekende. Cushi echter was meer de man van de harde lijn. Alle vijanden van mijnheer Koning moeten worden als die jongeling (2 Sam.18:32).

Zo is er verschil tussen Gods knechten. Saldenus gaat teer met zijn “sukkelaars” om. Men kan zich voorstellen dat er ook andere methoden zijn. Bijvoorbeeld: uw gevoel of uw ongevoeligheid vormen nimmer een grond; het gaat alleen om het geloof in Christus. Dat is een meer zakelijke benadering. Geeft Saldenus deze mensen niet te veel grond en hoop in zichzelf? Werpt hij het anker niet teveel in het eigen schip? Dat niet; hij weet ook heel goed dat alles buiten de mens ligt, in Christus. Maar, zoals werd gezegd, hij is een geestelijke ziele-arts. Hij geeft zijn patiënten inzicht in hun kwaal, zodat zij er beter mee leren omgaan. Ongetroosten zullen altijd negatieve gedachten hebben over hun geestelijke staat. Hij is een wegwijzer voor bekommerden, die zich niet moeten laten ontmoedigen door zonden en zwakheden.

Het stelt ons voor de vraag hoe wij persoonlijk in onze tijd omgaan met de bedoelde kwalen. In onze dagen wordt ook duidelijk dat er een gevaar schuilt in het gladstrijken van allerlei ongestalten. Dorheid kan ook een teken van de dood zelf zijn. Het kan dus ook zijn dat er geen leven is. Maar dan klaagt men er ook niet over. Juist de droefheid over deze zaken is voor Saldenus een reden om het volle Evangelie te brengen. Geldt dat ook voor onze tijd?

Zijn er klagers die gebukt gaan onder hun gemis, onder hun dodigheid? Veel bekommerden, die er vroeger zo over konden klagen, toonden daarin juist het teken van echtheid. Mensen die er niet over klagen, hoeven ook niet getroost te worden; deze troosten immers zichzelf. Hun innerlijke gesteldheid schrikt hen niet af en zij weten altijd onfeilbaar zeker dat het daar ook niet op aan komt. Maar juist het ware leven wil gevoel beleven aan de genade. Zij zoeken de echte droefheid en de ware blijdschap. Maar zij hebben daarin wel onderwijs nodig.

Hoe is dat bij u? In de winter lijkt de natuur als dood; maar er is leven. U begrijpt dat dit onderscheid van belang is. Saldenus raadt ook aan zichzelf ernstig te onderzoeken. Dat is altijd goed en nodig. Het leven ligt niet in onze levendige gestalte, maar in Hem Die de Levensvorst is. Zijn vraag: Hebt gij Mij lief?

Enkele bladzijden uit het levensboek van Job (8)

Er was nu een dag, als zijn zonen en zijn dochteren aten, en wijn dronken in het huis van hun broeder, den eerstgeborene (...) Uw zonen en uw dochteren aten, en dronken wijn, in het huis van hun broeder, den eerstgeborene; En zie, een grote wind kwam van over de woestijn, en stiet aan de vier hoeken van het huis, en het viel op de jongelingen, dat ze stierven; en ik ben maar alleen ontkomen, om het u aan te zeggen. (Job 1:13-19)

De Heere maakt enkele schakels van de ketting van de duivel los, zo hoorden we vorige keer. 'Al wat hij heeft, zij in uw hand'... En wat gebeurt er dan? Dan wordt Job op een en dezelfde dag getroffen door vier knallende zweepslagen van de vorst der duisternis. 'Volgens Gods heilige voornemen én volgens de toelating die aan de satan was gegeven' (Hutcheson).

Vier onheilsboden

De eerste slag die Job treft, wordt ons beschreven in vs. 14-15. Eén van de herders van Job brengt hem het bericht: Jobs runderen waren aan het ploegen en de ezelinnen graasden in hun nabijheid, toen opeens een bende plunderende Sabeeërs een inval deed en alle dieren wegroofde, terwijl de knechten allemaal gedood werden.

De eerste boodschapper heeft zijn jobs-tijding nog niet laten klinken, of een tweede onheilsbode dient zich al aan (vs. 16): Alle zeventuizend schapen en geiten die Job bezat, zijn samen met de herders gedood door een vuur van God uit de hemel.

Zijn onheilstijding wordt gevolgd door de woorden van een derde bode: De Chal-deeën deden inval en roofden al Jobs kamelen. En alle knechten die op die dieren pasten, werden ook gedood (vs. 17). En dan klinkt de stem van een vierde bode, die het ergste bericht brengt: Job, uw kinderen waren bij elkaar ter gelegenheid van een feestmaaltijd, toen er een geweldige storm opstak. Het huis waar ze bijeen waren stortte in, en ze zijn allen onder het puin omgekomen.

Wat baat het een mens...

Het laat zich nauwelijks indenken, wat Job hier moet meemaken. In één klap wordt hem alles afgenomen wat hij op aarde heeft. Behalve zijn vrouw. Maar die

zal het hem straks alleen maar moeilijker maken. Van het ene op het andere moment is Job alles kwijt.

Enkele afleveringen terug overdachten we, hoezeer Job gezegend was. Met een gelukkig gezin: zeven zonen en drie dochters. Met veel rijkdom, in de vorm van een enorme veestapel. Misschien hebt u er wel met jaloersheid over gelezen. Maar hier zien we hoe Job al zijn aardse schatten in een oogwenk kwijtraakt.

Hutcheson trekt er verschillende geestelijke lessen uit. Ik citeer iets daaruit: 'Dat de dingen van de tijd zeer onzeker zijn en dat dit niet slechts een waarheid is door God bevestigd, maar dat die ook in de bevinding van de heiligen, evenals in die van anderen, bewaarheid is (...) opdat zij naar een meer bestendig goed mochten zoeken'.

En ook: 'Gods soevereiniteit over Zijn schepselen is volstrekt (...) Daar zij allen Zijn schepselen zijn en al hun genietingen van Hem voortkomen, heeft Hij veel meer macht dan de pottenbakker over het leem, om met het Zijne te doen wat Hij wil, zonder ons enige grond tot twist of murmureren te geven'.

Het gedeelte dat we overdenken, predikt ons het betrekkelijke van alle aardse schatten. Het roept ons toe: 'Wat baat het een mens, zo hij de gehele wereld wint en lijdt schade aan zijn ziel?'

Listen van de duivel

Vervolgens vraagt Hutcheson ook aandacht voor de listen van de duivel in dit alles.

[1] De satan komt met zijn verzoeken 'in de boze dag' (Ef. 6). Hij wacht eerst tot de dag is aangebroken waarop hij Job het felst kan treffen. Dat is op de dag dat Jobs

kinderen bijeen zijn gekomen voor een feestmaaltijd. Een dag waarop Job bijzonder gekweld werd door zorg over de ziel van zijn kinderen. Juist op die dag neemt de duivel Job alles af wat hij heeft.

[2] De duivel probeert een mens murw te beuken. Het allerergste verlies – Jobs kinderen – laat hij voorafgaan door het verlies van Jobs bezittingen. Met de eerste drie slagen wil hij Job murw slaan, om hem dan de beslissende slag toe te dienen.

[3] De duivel probeert een mens moedeloos te maken ten aanzien van de toekomst. Dat blijkt in Job 1:13-19 bijvoorbeeld uit de mededeling: 'de runderen waren ploegende'. Daarmee wordt gezegd dat Jobs runderen werden geroofd op een moment dat er nog gezaaid moest worden. Maar nu de runderen geroofd zijn, kan er niet verder geploegd en gezaaid worden. En zal er ook geen oogst komen!

[4] De duivel verbergt zich. We lezen in vs. 9-13 over natuurverschijnselen (een vuur van God, een stormwind) en over mensen. Maar de duivel verbergt zich. Zodat Job er niet bedacht op is, dat in alles wat hem overkomt, een grote verzoeking ligt.

A.J.T. Ruis

Geef ons heden ons dagelijks brood.

Ook in het gebed om ons dagelijks brood wordt Gods eer bedoeld. Wanneer God ons gebiedt Hem aan te roepen om wat wij nodig hebben, dan bedoelt Hij daarin ook Zijn verheerlijking. De Heere wil voor ziel en lichaam zorgen. "Wij moeten de zaligheid van het hemelse leven zoeken, waarvan wij buitengesloten zijn, en wij moeten het onderhoud van het aardse leven verzoeken, dat wij verbeurd hebben."

Dagelijks brood hebben wij nodig voor ons aardse bestaan. Als God wil zorgen voor het sterfelijke lichaam, zal Hij zeker zorgen voor de onsterfelijke ziel. De Heere geeft de spijs die vergaat, maar ook de spijs die blijft tot in eeuwigheid. Mensen hebben eten en drinken nodig, maar ook slaap en rust, kleding en onderdak. Heel veel dingen hebben we nodig voor dit tijdelijke leven: regen en zonneschijn, koude en warmte. Anders groeit er niets op de aarde. De Heere gaf aan Israël manna en water in de woestijn. Hun kleren sletten niet. De Heere zorgt voor de gezondheid van het lichaam en voor de welstand van de ziel. De Heere wil dagelijks om dagelijks brood gebeden zijn. We zijn afhankelijk van de Heere wat betreft onze rust, kracht en herstel van ziekte. Wie het land bewerken, zijn in alle jaargetijden van de Heere afhankelijk. De Heere geeft groei en vruchten. De tafel der toonbroden herinnerde aan dit alles. Israël diende God te erkennen als de Gever van het dagelijks brood. Indien de Heere het huis niet bouwt, vergeefs arbeiden de bouwlieden eraan. De mens kan niets tot stand brengen, door eigen kracht, prestatie, flinkheid, kundigheid of wijsheid. Ook een huishouden, een gezin, is van Gods zegen afhankelijk. Vader en moeder kunnen niet zorgen tenzij de Heere hen zegen. De Heere geeft ook regeringen, nodig om het menselijk geslacht in stand te houden. Het is een goede zaak niet op eigen kracht en kunde te vertrouwen, maar het te verwachten van Gods almacht, wijsheid en voorzienigheid. In voorspoed en in tegenspoed dient de Heere aangeroepen te worden. God belooft immers te geven wat nodig is en deze beloften nemen Gods kinderen in geloof aan. Wat de Heere geeft, doet voor de toekomst steeds meer op Hem vertrouwen. Gods kinderen hebben de grote God tot Voedsterheer. Het is zondig tijdelijke dingen tot zich te nemen zonder te bidden en te danken. Zonder bekering zal er eeuwige honger en kommer op volgen. De Heere leert bidden om dagelijks brood. Niet om verfijnde spijs en drank, ook niet om kostbare kleren of grote paleizen, niet om veel land, geld, overvloed en weelde. Wel om nooddrift teneinde niet van armoede en gebrek om te komen. "Al bezitten zij dan ook nog zo weinig, toch belijden zij dat ze altijd nog meer hebben dan zij in de wereld gebracht hebben en dan zij uit de wereld zullen wegdragen, ja dan zij verdiend hebben." Gods kinderen vertrouwen dat de Heere voor hen zorgen zal. Een overvloed

aan tijdelijke middelen is gevaarlijk. Velen die rijk willen worden, proberen dat op een oneerlijke manier te bereiken. De gierigheid is een wortel van alle kwaad. De liefde tot de Mammon brengt veel ongerechtigheid en kwaad met zich mee. Gods kinderen ontvangen dankbaar uit Gods Hand wat Hij hen geeft. Worden zij rijk, dan zetten zij het hart er niet op en zij blijven bidden voor dagelijks brood. De gelovigen zullen God ook niet bidden om armoede. Als de Heere toch arm doet worden, dan bidden zij des te vuriger om dagelijks brood. Zij vertrouwen op Gods almacht, goedheid en trouw. Het brood waarom gevraagd wordt, wordt 'ons brood' genoemd. Het brood behoort volledig aan God toe. Geen schepsel kan ergens aanspraak op maken. Een mens kan geen kruimeltje brood maken. Door onze zonden hebben wij nergens recht op. Wij verdienen van honger en kommer om te komen. Ons wacht het verderf, de verdoemenis en de dood. Christus heeft door Zijn voldoening Zijn gelovigen weer het recht op door hen verbeurde goederen terug geschonken. Alleen om Zijntwil is het weer 'ons brood' geworden. Gods kinderen willen niet op een onrechtvaardige manier aan hun brood komen. Gestolen goed gedijt niet. Het tekort doen van de naaste roept om wraak. Weinig onrechtvaardig verkregen goed doet veel rechtvaardig verkregen goed wegsmelten. Arnoldus Cornelii besluit met een gebed. "Zo wenden wij ons dan tot U, o Vader, als arme, behoeftige schepselen, die niets dan aan alles gebrek hebben, wat tot ons levensonderhoud nodig is. Bij U is de volheid van alle dingen. Gij zijt de Algenoegzame en alles vervullende God. Uw kasten, tresoren en schatkamers zijn volgepakt en opgestapeld met tal van goederen. Slechts één bevel, een enig woord, na een enkele gedachte, door U gegeven, gesproken en bedacht, volstaat, om ons een overvloeiende, springende fontein te openen van alles wat wij behoeven." In het gebed wordt ook gevraagd dat er geen bittere armoede of weelderige rijkdom zou komen. Het gebed besluit met de woorden: "Geef ons heden ons dagelijks brood!"

A. van Heteren

Bathseba

Naar aanleiding van de twee meditatie's over Davids trouwe knecht Uria kwam er als vanzelf een vraag naar voren over Uria's vrouw, Bathseba. Wat moeten we van haar denken? Ik zal proberen enige gedachten weer te geven.

Denk maar niet dat Uria van al die intriges van David niets door gehad heeft. Het was allemaal te doorzichtig wat hij in die enkele dag meemaakte. En toen hij na zijn wederkeer in het leger door Joab plotseling een plaats in de frontlinie kreeg toegewezen is het hem wellicht nog duidelijker geworden. Wat zal die man zich eenzaam gevoeld hebben; hoe werd zijn trouw met grote ontrouw vergolden! Niet alleen van de zijde van zijn koning, die hij lief had, maar ook van zijn vrouw, die hij als geen ander beminde.

Want vlak Bathseba ook niet uit! Heeft ze het echt niet beseft dat ze bij haar badpartij waargenomen zou kunnen worden door mannenogen? Ik weet niet of vrouwen zo naïef zijn. Sinds de val verstaat zij de kunst van het verleiden. Of is het wel naïviteit als meisjes en vrouwen met korte rokjes of met een laag décolleté rondlopen? En heeft die bruid, die van boven nauwelijks gekleed is op haar trouwdag, echt niet door wat dat oproept bij de mannen die haar komen feliciteren en zoenen? De Bijbel houdt vrouwen niet voor niets voor dat zij zich moeten versieren met schaamte en matigheid, 1 Tim. 2:9 En als er dan bij Bathseba echt geen opzet in het spel geweest is, dan is zij te veroordelen omdat zij aan het verzoek van David gevolg heeft gegeven en de huwelijksrouw heeft geschonden. Van een weigering of van verzet lezen we niets. Dat had zij, ondanks het feit dat het niemand minder dan de koning was die haar uitnodigde, kunnen en moeten doen. Abigail hield David nog terug van de zonde, maar Bathseba niet. Dat is de roeping van het meisje in de verkeringsstijd, om haar vriend van de zonde proberen af te houden!

Het gaat niet aan om te zeggen dat Salomo geboren moest worden. De verborgen dingen zijn voor de Heere. God praat de zonde niet goed en laten wij het daarom helemaal maar niet doen! Dit alles is dan wel onder Gods toelating gebeurd, maar dat is nog heel wat anders dan Gods toestemming. Dat deze zonde Gods ongenoegen heeft opgewekt, is David spoedig duidelijk geworden. We hopen voor Bathseba dat ook zij in de schuld is gekomen; alleen in die weg is er ontkoming aan een welverdiend oordeel. Maar ik weet het met Bathseba nog zo net niet.

Toen Bathseba de tijding thuis kreeg dat haar man in de strijd was gebleven, is zij in de rouw gegaan. De Bijbel zegt: zij droeg leed over haar heer. We moeten er niet meer van maken dan dat zij netjes in de rouw ging. Let wel: over haar man, die zij als haar heer huwelijksrouw verplicht was, maar ernstig geschonden had! We hadden toch immers liever gelezen: zij droeg leed om haar zonde. Want toen de rouwtijd van zeven dagen voorbij was, werd ze gelijk Davids vrouw. Bij echte rouw, vlak na het verlies van een man of vrouw moet je toch niet aan een ander huwelijk denken? Zich achter Davids rug verbergen kon zij niet, want ieder is persoonlijk ver-

antwoordelijk. Van Bathseba weten we verder dat ze verdriet heeft gehad toen het kind van haar en David stierf. Het is te begrijpen. Het was dan toch ook haar kind. David heeft haar getroost, zo lezen wij. Maar ik weet niet of dat dezelfde troost was die de Heere aan David gaf op zijn ootmoedig smeekgebed van Psalm 51. Misschien troost in haar verdriet over de droevige gevolgen van hun zonde? Als het daarover gaat wordt er een zee van tranen geschreid. Maar het gaat om de verslagenheid van Psalm 51. Die is kostelijk in Gods ogen.

Al met al wil Gods Woord ons voor de zonde waarschuwen, zeker voor de zonden op seksueel gebied. Op dit terrein ligt onder jong en oud veel schuld. Groot is de verleiding en zwak is het vlees. Maar waar ik nu speciaal op wil wijzen is op de zonde van de verleiding en het de ander gemakkelijk maken Gods gebod te overtreden. De geschiedenis van de zondeval is de geschiedenis van de verleiding en heeft een lange geschiedenis van verleiding en je laten verleiden ingeluid!

Je schrikt soms van wat er allemaal gaande is ook in kerkelijke kringen. Alle mogelijk denkbare zonde op seksueel gebied komt onder kerkmensen ook voor. We zijn niet beter dan de wereld, maar we weten wel beter. Waar ik nog meer van schrik is dat mensen die met hun zonde worden geconfronteerd zich zo hard kunnen opstellen. Dat is voor mij een teken dat de bewuste zonde al lang aan de hand is gehouden, want verharding treedt niet na de eerste zondedaad op, dat komt geleidelijk. Maar dan nog! Nu zijn er voor de Heere gelukkig geen hopeloze gevallen, maar voor ons als ambtsdragers soms wel!

Ouders, leraren, ambtsdragers met hopeloze gevallen moeten maar veel de weg tot de Heere gaan. Als men zelf niet bidt moeten we maar veel voor de zondaar bidden. Bij de Heere zijn immers alle dingen mogelijk. Maar nog eens: voor verharding ben ik vuurbang.

Door de opstanding uit onze val zal de kracht van de verleiding gebroken worden; de macht van de vorst der duisternis, de grote verleider, de mensenmoordenaar van den beginne. Dan zal in plaats van een verleider een Leider in ons leven komen, de Heere Jezus Christus!

In zijn onschuld en trouw is Uria type van Christus, Die echt, volkomen en altijd rein was, plaatsbekledend voor in zichzelf onreine zondaren. Zijn bloed reinigt van alle zonde. Zijn Geest wekt nieuwe lusten en begeerten in ons op! Weet u er van? Dan smarten de lusten van de oude mens u en zal het u tot schuld worden!

Maar wat zal het heerlijk zijn als straks de grote verleider, de duivel, voor eeuwig in de put opgesloten zal worden. Daar kun je in deze tijd van vele verleidingen naar uitzien!

K. Hoefnagel

BOEKBESPREKINGEN

Ds. P. de Vries, Paspoort van het Koninkrijk, Over de betekenis van de heilige doop, paperback, 87 blz., 9,90 euro, Uitgeverij Den Hertog, Houten, ISBN 978-90-331-2719-9.

De auteur gaat na wat de betekenis van de Heilige Doop is. Eerst komen de Schriftgegevens aan de orde. Daarna de

kerkhistorische gegevens. Het boek richt zich tot hen die al gedoopt zijn en tot hen die met de vraag lopen of zij gedoopt mogen worden. De titel van het boek luidt 'Het paspoort van het Koninkrijk.' Daarmee bedoelt de auteur niet dat iedereen die gedoopt is het nieuwe Jeruzalem zal binnengaan. Daar is wedergeboorte voor nodig. Van de reiniging door het bloed van Christus en van de vernieuwing door Gods Geest is de Heilige Doop het uiterlijke en zichtbare teken en zegel. Bij het ouder worden moet de vraag gesteld worden: Draag ik het paspoort wel terecht? In kort bestek wordt veel geboden. Ds. P. de Vries bespreekt uiteraard ook het dopen van kleine kinderen. Vanuit de Bijbel en vanuit de kerkgeschiedenis wordt aangetoond dat de kleine kinderen van de gemeente gedoopt behoren te worden. De nauwe relatie tussen doop en besnijdenis wordt genoemd. Op blz. 44 staat: "Juist het feit dat de christelijke doop de besnijdenis van Christus wordt genoemd, is wel een zeer krachtig argument om ook de kinderen van gelovigen de Heilige Doop niet te onthouden. Onder de oude bedeling waren de deelgenoten van het verbond en de leden van de vergadering van Israël door het teken van de besnijdenis onderscheiden van de omliggende volkeren. Onder de nieuwe bedeling is voor allen die tot de gemeente van Christus behoren de Heilige Doop het teken van onderscheid." Ook de zogenaamde huisteksten komen aan de orde. De auteur acht het zeer onwaarschijnlijk dat bij de huisgezinnen die door de apostelen gedoopt werden geen kinderen behoorden. Als er gesproken wordt over iemands huis dan betekent dat allen die onder zijn gezag staan, zelfs slaven en slavinnen behoren daarbij (blz. 43). De auteur toont uit de kerkgeschiedenis aan dat in de Vroege Kerk de kinderdoop praktijk was. De auteur gaat ook in op de vraag welke ouders mogen dopen. Er wordt weleens gesteld dat alleen bekeerde ouders mogen dopen. We lezen op blz. 51 en 52 het volgende: "Welke kinderen mogen gedoopt worden? Kinderen die al tot de gemeente behoren. Dat geldt niet alleen voor kinderen van godzalige ouders. Ook als ouders geen weet hebben van verborgen omgang met God, maar het christelijke geloof belijden en de samenkomsten van de christelijke gemeente bijwonen, zijn hun kinderen leden van de kerk en behoren zij gedoopt te worden. Als in het opschrift van het klassieke doopsformulier over gelovige ouders wordt gesproken, gaat het bij 'geloof', allereerst om het algemeen ongetwijfeld christelijk geloof, zoals verwoord in de Apostolische Geloofsbelijdenis. Als in het klassieke doopsformulier ook gevraagd wordt naar instemming met de leer in de christelijke kerk alhier geleerd, dan wordt – zoals we al gezien hebben – bedoeld op de gereformeerde belijdenisgeschriften als nadere uitwerking van de Apostolische

Geloofsbelijdenis. Het gaat om de belijdenis van de christelijke kerk in haar gereformeerde of hervormde gestalte. Ouders belijden bij de Heilige Doop zowel dat hun kinderen in zonden ontvangen en geboren zijn en daarom wedergeboorte nodig hebben, als dat zij leden zijn van de kerk van Christus en in Hem geheiligd zijn. Zij beloven hun kinderen bij deze zaken op te voeden. Is dat bij alle ouders een zaak van het hart? Dat kunnen we helaas niet zeggen. Meer dan eens geven ouders dat ook aan. Toch is dat geen reden om de Doop aan hun kinderen te ontzeggen. Niet de godzaligheid van ouders is de grond van de Doop, evenmin de vooronderstelde wedergeboorte van kinderen, maar het feit dat zij bij de christelijke kerk behoren." Met betrekking tot jonggestorven kinderen lezen op blz. 56: "Meerdere delegaties op de Dordtse Synode hebben dan in hun oordeel over de zaligheid van kleine kinderen niet over kinderen van godzalige ouders, maar over kinderen van gelovigen gesproken. En dan moet gelovigen toch echt worden opgevat als mensen die het christelijk geloof belijden, los van de vraag of zij innerlijk daarvan de kracht kennen." Wilhelmus à Brakel schrijft in zijn 'Redelijke Godsdienst' (hoofdstuk xxxix, xxv,7) het volgende: "Alle kinderen van bondgenoten, of het nu bekeerden of onbekeerden zijn, hetzij vóór of na het ontvangen van de Doop, in hun jonkheid stervende, moeten gehouden worden zalig te zijn, uit kracht van het verbond van God waarin zij geboren zijn en daarom te zijn kinderen van het verbond. Zijn de ouders onbekeerd en trouweloos in het verbond, dat is op hun eigen rekening. De zoon zal niet dragen de misdaad van de vader."

J.C. Ryle, Mijn schapen horen Mijn stem, gebonden, 90 blz., 11,90 euro, Uitgeverij Den Hertog, Houten, ISBN 978-90-331-2721-2.

John Charles Ryle (1816- 1900) was predikant in de Anglicaanse Kerk en werd op vierenzestigjarige leeftijd bisschop van Liverpool. Hij wist zich verbonden met het

gedachtegoed van de reformatoren en de puriteinen. In twee preken en een traktaat, in dit boek weergegeven, heeft Ryle Johannes 10 vers 27 en 28 behandeld: 'Mijn schapen horen Mijn stem, en Ik ken dezelve, en zij volgen Mij; en Ik geef hun het eeuwige leven; en zij zullen niet verloren gaan in der eeuwigheid, en niemand zal dezelve uit Mijn hand rukken.' In de twee preken wordt er veel gezegd. De Goede Herder kent Zijn schapen. Daar merkt Ryle op blz. 32 bij op: "Weest getroost, u allen die op uw gang naar de hemel van binnenuit en van buitenaf beproefd en geslagen wordt door moeilijkheden buiten de deur en binnenshuis, door verdriet over uw eigen zonden en verdriet over de zonden van anderen: de goede Herder Jezus kent u heel goed, ook al denkt u dat dit niet zo is. Nooit hebt u een stille traan geschreid over uw verdorvenheid, nooit hebt u één enkel gebed opgezucht om vergevende en ondersteunende genade, nooit hebt u ook maar één keer tegen de zonde gestreden of Hij heeft het opgemerkt en opgetekend in het boek van Zijn gedachtenis." In het traktaat staat Ryle stil bij een gedeelte van vers 28: 'Zij zullen niet verloren gaan in der eeuwigheid.' Daarin wordt de volharding der heiligen onderstreept. Ryle had te maken met verzet tegen deze leer in de tweede helft van de negentiende eeuw. Ryle schrijft over het misbruik van de leer van de volharding der heiligen.

Zelfs Gods kinderen zijn daar niet vrij van. De volharding der heiligen kan misbruikt worden om een zorgeloos leven te leiden. We lezen op blz. 87: "Er wordt een verkeerd gebruik van gemaakt als gelovigen hun veiligheid maken tot een excuus als hun praktijk met deze leer in strijd is. Ze maken er een verkeerd gebruik van als ze hun veilig – zijn voor de uiteindelijke ondergang tot een verdediging maken voor de geringe mate van heiligmaking, en voor een wandel ver bij God vandaan. Ik smeeke gelovigen om voor dit dubbele misbruik op hun hoede te zijn." Ryle roept Gods kinderen op de leer van de volharding der heiligen te versieren met een nauwgezet, godzalig leven. De auteur vertroost Gods kinderen met de leer van de volharding der heiligen. Het slot van het boek luidt als volgt: "Zou u in het sterven de volle verzekerdheid van de hoop willen hebben? Houd dan vast aan de leer van de volharding. Dokters hebben hun moeite misschien opgegeven. Vrienden zijn misschien niet in staat om u in uw gebreken te helpen. U kunt uw gezichtsvermogen verliezen. U kunt uw gehoor kwijtraken. Uw geheugen is misschien vrijwel weg. Maar de goedertierenheid van God zal niet wijken. Als u ééns in Christus bent, zult u nooit verlaten worden. Jezus zal bij u staan. De satan zal u geen kwaad doen. De dood zal u niet scheiden van de eeuwigblijvende liefde van God in Christus. U zult niet verloren gaan in der eeuwigheid. Moge dit uw deel zijn in leven en in sterven. Moge het ook het mijne zijn!"

Johannes Calvijn, Gebed en lofzang, Het lied van koning Hizkia, gebonden, 94 blz., 12,50 euro, Uitgeverij Den Hertog, Houten, ISBN 978-90-331-2724-3.

Calvijn heeft veel preken gehouden. Beza berekent dat Calvijn per jaar 286 preken uitsprak. Zij werden door een stenograaf opgenomen.

Vervolgens werden ze door de Geneefse diaconie uitgegeven en verspreid. Een aantal manuscripten is door onzorgvuldigheid verloren gegaan. Zo waren er oorspronkelijk zes banden met preken over Jesaja, waarvan er nu drie ontbreken. Er is ook veel bewaard gebleven van de preken van Calvijn. Het nu uitgegeven boek bevat vier preken over Jesaja 38. De eerste preek is gehouden op vrijdag 5 november 1557 en de laatste op dinsdag 16 november 1557. In het verleden zijn deze preken ook in het Engels uitgegeven (1560), in het Frans (1562) en ook in het Nederlands (1581). Esther Karels- Boonzaaijer heeft de preken opnieuw in het Nederlands vertaald. Treffende zaken lezen wij op blz. 70 over de vergeving der zonden. "Het is waar dat wij op een menselijke manier over God spreken, want we weten dat voor God alles zichtbaar is. Als wij echter zeggen dat Hij onze zonden vergeet en ze niet meer ziet, is het om uit te drukken dat Hij er geen rekenschap meer van eist, maar dat Hij ons liefheeft alsof wij Hem nooit beledigd hadden. Deze manier van spreken laat zien wat de vergeving van zonden inhoudt, namelijk dat God de zonden achter Zijn rug werpt. Hij straft ons er niet meer voor en eist geen wraak. Let hier goed op, want de duivel heeft zich altijd beijverd om dit leerstuk te verduisteren, omdat het het belangrijkste punt van onze zaligheid is. De Heilige Schrift toont het ons: er is geen andere rechtvaardigheid of heiligheid dan in de vergeving van zonden om niet." Het is een goede zaak ons niet alleen te verdiepen in de Institutie en de verklaring van de Bijbelboeken, maar ook in de preken van Calvijn.

Mary Winslow, Stille overdenking, gebonden 142 blz., 14,90 euro, Uitgeverij Den Hertog, Houten, ISBN 978-90-331-2718-2.

Mary Winslow- Forbes (1774-1854) is in Nederland vooral bekend geworden door haar boeken 'Leven met Christus' en 'Leven en sterven met Christus.' Toen zij veertig jaar was werd zij weduwe en kwam alleen

te staan voor de opvoeding van haar negen kinderen. Mary Winslow heeft veel stichtelijke brieven nagelaten aan familie, vrienden en bekenden. Haar zoon Octavius Winslow selecteerde hieruit korte stukjes die de inhoud vormen van dit boek. Het is nu voor het eerst vanuit het Engels in het Nederlands vertaald door N.A. Eikelenboom. Het laatste stukje dat is opgenomen is een bewogen brief van Mary aan haar kinderen. Ter kennisname met de inhoud van het boek nemen we over wat we lezen op blz. 73. Daar staat bovenaan: "Het huis van rouw een thuis van blijdschap – Gelukzaligheid die in de eeuwigheid toeneemt – Een stem uit de hemel." 'Uw droefheid zal tot blijdschap worden.' Johannes 16:20. "En nu bent u een huis van rouw. Maar als een geliefde moeder veilig is aangekomen, gelukzalig ondergebracht in de woningen die lang tevoren voor haar werden bereid, zou het dan niet ook een huis van blijdschap zijn? Thuis bij God: voor altijd vrij van alle pijn, verdriet en zonde. De hemel is een plaats van de allerhoogste en allervolmaakste genieting, en de aanwezigheid van Jezus maakt die tot alles wat een onsterfelijke ziel kan begeren. Dit geluk zal door de eeuwigheid heen toenemen. Naarmate onze kennis van God toeneemt, zullen ook onze liefde en ons geluk daarin toenemen, en onze ziel die zich steeds meer ontvouwt en geschikt gemaakt wordt, zal het geluk ontvangen en het ten volle genieten. O, was ons geloof maar krachtiger! Dan zouden we in onze handen klappen wanneer onze dierbaren worden thuisgehaald, en zouden we met Mrs. Graham zeggen: 'Ik wens u vreugde!' De manier waarop de geliefde N. werd

Colofon

Dit blad wordt om de veertien dagen uitgegeven door de stichting Bewaar het Pand.

ISSN nummer: 0166 - 4646

REDACTIELEDEN

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren,
Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kieviet

REDACTIE ADRES

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, T 0527-688978
E a.vanheteren@kliksafe.nl

ABONNEMENTEN

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. T 0184-669116
E pand@solcon.nl NL37 INGB 0000 7043 50 t.n.v.

Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.

Abonnementsprijs € 20,- per jaar. Abonnementsprijs Verenigde Staten en Canada \$ 20,-per jaar. Advertentietarieven op aanvraag.

Abonnementen lopen van 1 januari t/m 31 december.

Een abonnement kan op elk moment ingaan en moet uiterlijk 1 december schriftelijk of per e-mail worden opgezegd.

weggenomen, is een reden tot grote dankbaarheid. Geen lange, slepende ziekte. Nee, de Heere heeft zacht en teder met haar gehandeld. Zij is slechts een klein eindje voor ons uitgegaan en zij schijnt te zeggen: 'Volg mij. Wees niet traag in de loop. Houd uw oog op Jezus gevestigd. Wandel ootmoedig, dicht bij Hem. Zie op God als de Vader van degenen die geen vader hebben, de Gids en Beschermers van de wezen.'

**Fiscaal advies voor predikanten
& administratieve ondersteuning
voor kerkenraden**

Drs. Arjan Pul RB
Belastingadviseur

- Ruime ervaring in het verzorgen van aangiften en aanverwante fiscale zaken
- Administratieve ondersteuning kerkenraden (salarisverwerking kosten e.d.)
- Netwerk voor kerkrechtelijke vraagstukken en schuldhulpverlening

Van Lienden & Kooistra
— ACCOUNTANTS ADVISORS —

Barneveld 0342 - 400 625 Rhenen 0317 - 615 686 vfkadviseurs.nl/predikanten

Begravenisonderneming **De Jongh**

H. de Jongh
D.D.E. Meliëste
M.K. Ligthart
A.J. van Lieburg

*Voor een waardige en stijlvolle
verzorging van alleen begravenissen*

Wij zijn dag en nacht persoonlijk bereikbaar.

Hardinxveld-Giessendam Papendrecht
0184 - 611154 078 - 6412740

www.begravenisondernemingdejongh.nl

Met aandacht voor uw persoonlijke wensen.
In alle rust, vertrouwelijk en met bescheidenheid.

Vakantie en rust in de prachtige Eifel!

Tel. 0049-6594258990 en
www.huizesolagrati.nl

HARKES
Begravenissen

Persoonlijke zorg voor uw begrafenis

Dokter Hamburgerlaan 59
2771 JR Boskoop

www.harkesbegravenissen.nl

Wij verzorgen alleen begravenissen

0172 - 21 21 22

VAN STAVEREN
Begravenisverzorging

Sumatrastraat 11
2405 EM Alphen aan den Rijn

Dag en nacht bereikbaar
en in elke regio

(0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begravenissen

Bestel vrijblijvend het boekje "Mijn laatste wens"
www.vanstaverenbegravenisverzorging.nl

Uitnodiging

Alle echtparen die tot de doelgroep behoren, maar ook hun familieleden, belangstellenden en ambtsdragers worden hartelijk uitgenodigd om deel te nemen aan onze open bijeenkomst op **D.V. zaterdag 14 november 2015** in het gebouw van het Wartburg College, locatie Revijs, President Rooseveltweg 11 te Rotterdam. Aanvang 14.45 uur.

Heleen van Vreeswijk en ds. J. Joppe hopen een inleiding te verzorgen met als thema:

'Gods leiding in ons leven'

Voor informatie en aanmelden zie onze website www.revoke.nl, aanmelden@revoke.nl of bel (06) 811 833 69

Wilt u vrijblijvend de vernieuwde Nieuwsbrief ontvangen?
Vraag deze gratis aan via infoke@revoke.nl

De Verrassing
Bungalowpark

Welkom terug op ons park!

Al 60 jaar verrassend op Texel!

www.deverrassing.nl | 0222 31 89 06

RST
Zorgverleners

Kraamzorg

"Mijn kraamzorg? Samen genieten!"

Kraamzorg door medewerkers met een reformatische identiteit, dat is **een vertrouwd idee**.
Meer informatie? www.rstzorg.nl of bel 0342 - 42 23 24.

RST Zorgverleners biedt ook **verpleging & verzorging** en **huishoudelijke hulp**